

Notranjec

GLASILO

„POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA NOTRANJSKO.“

Št. 25.

V Postojni, 24. decembra 1905.

Leto I.

Notranjci!

Z današnjo številko sklepamo prvi letnik „Notranjca“. Sodbo o tem, v koliko smo izpolnili nade, ki so se v naš list stavile, mirno prepuščamo prijateljem in tudi — sovražnikom. Z novim letom postane „Notranjec“ tednik. Uverjeni smo, da nam ostanejo naročniki zvesti, a upamo tudi, da nam pridobe novih naročnikov. Na delo tedaj! „Notranjec“ naj se udomači v vsaki poštenu hiši notranjski!

Kmet in politika.

Politika ni pri nas nič kaj na dobrem glasu. Tistega, ki se ž njo veliko peča, gledamo kakor na kako izjemo. Med kmetijskim prebivalstvom pa je naravnost nepriljubljena. „Vesel sem, da sem daleč stran od te preklicane politike, da me ne trgajo po listih in vlačijo po zobeh“ — je običajni izgovor. Ko pride volitev v občini, za cestni odbor itd., eni ostanejo doma, drugi pa gredo, „da ne bo zamere,“ — z duhovniškim priganjačem.

To stališče pa ni pravo. Morda je bilo nekdam tako, ko je še živel kmet prav zase z rodbino in posli. Pa že tedaj gotovo ni manjkalo zanj važnih javnih vprašanj. Danes pa je življenje tako, da moramo zapustiti svoj mirni kotiček in kolikor toliko vsi vstopiti v politiko, kar se ne pravi nič drugega kot delati na to, da si v svojem boju za boljši obstanek pomagamo skupno s svojimi bližnjiki, torej skupno s sovaščani, s prebivalci svojega okraja, z vsemi sodeželani, da nastopimo skupno tudi vsi Slovenci.

Le poglejmo si par nadlog, ki tlačijo kmeta in pomislimo, kaj more doseči kmet napram njim ravno z javnim nastopom, s politiko!

Nekje si n. pr. žele novih prometnih sredstev, celo železnico bi radi imeli. Morda so stare ceste v

slabem stanju. Drugod je vsako leto povodenj, po leti pa manjka vode. Da se vse to doseže, oziroma odpravi vso to škodo, to se more doseči le z javnim delovanjem! — Nekje je toča pobila. A nihče ne zna pritisniti pri deželi ali državi za pomoč. Morda se dele podpore krivično. Revežu je poginilo edino živinče. Okraju treba živinozdravnika. Deželne živinske zavarovalnice tudi še ni. Odpomoč za vse te pomanjkljivosti je spet samo v javnem delu. — Bolniki in reveži hudo tlačijo kmeta in občino. Okraju manjka bolnice in zdravnika. Na sodnijo ali v glavarstvo je predaleč, ker je okraj prevelik. Samo v politiki je pot za odpomoč! — Nekod imajo vaščani skupen gozd, drug je morda drugemu opravičencu na poti. Zahtevajmo razdelitev! Drugod pa imajo spet zemljišča nerodno razdeljena. Tu se da doseči nova praktična razdelitev. Odpomoč je le možna, če zapustimo zapeček in se podamo v javnost. — Nekje imajo nesposoben občinski zastop. Morda se gode celo hudi neredi. Kar v javnost ž njimi! — V nekem okraju so uvideli, da se pravzaprav ne izplača, sejati in saditi sedanji pridelek. Kaj drugega bi bolj neslo, če bi se dobro prodalo. Morda pomagajo novi sejmi, prodajalne zadruge, inserati v listih? — Vsak dan beremo, kako drugod živinoreja cvete. Tu treba spet pomoči javnosti, treba šol, predavanj, strokovnjakov, razstav itd. — Zoper ogenj smo k sreči zavarovani. Ni pa težko izvedeti, da se od vaših zavarovalnin maste daleč tam nekje neki Židi. Javna zahteva kmetov prinese nam enkrat deželno zavarovalnico. — Sina bi rad poslal v šolo, da bi prišel iz nje kot razumen gospodar ali trgovec! Zahtevajmo v politiki meščanskih in strokovnih šol!

Navedli smo le par primerov, vsak bralec jih ve gotovo še par, da nam treba in zopet treba javnih sredstev, da treba šol vseh strok, dobrih časopisov, poučnih predavanj, čitalnic, zadrug, zavarovalnic itd. En sam ne doseže tega. Treba v javnost. Prosim, zahtevati, dobro voliti, v liste pisati moramo. Ne pomaga drugega, kot sprijazniti se s politiko, kajti tega ne moremo čakati in tudi ne pričakamo, da bodo

vlade in drugi javni činitelji pritekli k nam in nam ozdravili vsako rano. Kdor je bil enkrat v uradih deželne vlade v Ljubljani, se mu bodo uradniki kar smilili, tako malo imajo dela. Položaj pa še bolj objasni izrek, ki ga je napravil pred kratkim sedanji kmetom zelo prijazni poljedelski minister Bikva; „Iz vse države nam prihajajo številne vloge v rešitev, samo iz Kranjske so vloge bele vrane!“

Odkod pride ta naša popolna brezbriznost? Ne motimo se, če pripisujemo veliko krivdo klerikalizmu. Tisti, ki pravi, da se na kmetih nič ne misli, se moti. Toliko soli ima prav vsak v glavi, da o priliki kake volitve vidi, da bi bil marsikdo drugi boljši za javno mesto, kot duhovnik ali kandidat, ki ga imajo kot kimovca duhovniki na vrvi. A zaradi „ljubega miru“ naj obvelja klerikalna! Saj bi ga „gospod“ precej proglasil za cerkvi nevarnega nevernika, izdajalca vere očetov, in naj živi še tako pošteno! In pricapljal bi „Lažiljub“ in pisal o njemu take izmišljene reči, da bi se sam pred sabo ustrašil. — Zato nam manjka pogumnega samostojnega nastopa! Brez tega v javnosti ne bomo nikoli prodrli.

Prva pot v politiko pa je delo v poštenem časopisju. V njem dobimo nasvetov in si širimo pogled, po njem dajemo v javnost svoje želje, ž njim

vženemo neumnost in lažljivost, ž njim delamo kmetu pot v javnost, da ne bodo gospodje „zanj“ mislili, ž njim zidamo spravo kmeta in politike, dveh sil, ki se dozda nista dovolj zmenili druga za drugo: Časi so napočili, ko mora razumen kmet sam delati politiko; kajti le taka politika v resnici služi le kmetu.

Politične vesti.

Državni zbor. Po sklepu debate o volilni reformi prišlo je na vrsto več interpelacij in nujnih predlogov. Prvi predlog je bil za izboljšanje plač državnih uradnikov. Dovolile so se le draginjske doklade in da se vštejejo aktivitetne doklade v pokojnino. Posl. Malik je predlagal, da naj prevzame država prodajo petroleja, da se pokrijejo ti izdatki. — V odseku za podpore vsled ujem prizadetim se je sprejela resolucija, da se poziva vlada, naj predloži čimprej zbornici zakonski načrt o splošnem zavarovanju zoper točo in požar. — Zbornica je nato obravnavala o proračunu. Proti proračunu je govoril slovenski poslanec Plantan. Pojasnil je stališče Slovencev napram vladi, za katero se ogrevati nimamo nobenega vzroka. Ne ugodí našim kulturnim in gospodarskim zahtevam, dasi priznava njih

Božična povest.

Tudi Peter Kovač je zavriskal in skočil po sobi, kot da bi jemal zadnjič slovo od vojašnice. Še enkrat je salutiral svojemu predpostavljenu korporalu in vsekaj jo je s culico v roki na kolodvor, kjer je čakalo že vse polno dijakov in vojakov na odhod. Na domači postaji je izstopil kot bi bil najmanj general. Glavo po koncu, kapo po strani, vržinko v ustih. Kdo je bil tedaj več? Rojaki ki ne nosijo vojaških hlač, ne pridejo niti v poštev. Tudi mornarica, topničarstvo in konjenišstvo in naj je prišlo na dopust še s tako čelado in sabljo, ni nič proti Petru Kovaču, prostaku pešpolka št. 97.

Pri stricu, oštirju Ipavcu je dobil Peter Kovač najboljše klobase in potvice. Tudi mu je točil najdražje vino. Okoli njega je sedel trop mladih in starih vaščanov, on pa je razkladal svojo vojaško modrost. In ljubico. To je prav krepko ovil z rokami in pritisnil na njene vroče ustne pečat najslajšega poljuba. Saj pa je bila Katrica najlepša punca v vasi in njegov največji zaklad, ki bi ga ne dal za cel svet. Raje bi dal kri zanj kot za puško...

Vendar so bile to le prazne sanje Petra Kovača. Takrat, ko so gospodje oficirji odločevali, kdo bo šel za praznike domov so izpustili njegovo ime. Njemu sicer nikakor ni hotelo v glavo, da so ravno njega pustili med onimi maloštevilnimi vojaki, ki so bili odločeni zato, da stražijo čez Božič. Niti na misel mu ni prišlo, da mu je to preskrbel narednik, ki ga je imenoval „gospod feldwebel“. Peter Kovač je bil namreč

prejšnje leto na dopustu. Takrat ni prinesel naredniku kolin. Narednik si je to dobro zapomnil, češ, lani si ti name pozabil, letos bom pa jaz nate.

Na vse zadnje se je Peter Kovač sprijaznil s svojo usodo. Tolažil se je največ s tem, da se je prepirčaval, da je on zato ostal v vojašnici, ker je eden najboljših prostakov. Ko se mu je pa pri povelju povedalo da bo Peter Kovač na sveti večer šel na stražo in sicer v garnizijsko jetnišnico, bil je ves iz sebe. Pridružilo se mu je še gorje, da ni dobil od doma, kjer so ga še vedno pričakovali, niti denarja, niti kaj drugega. Pred prazniki in na praznike si je moral bistriti želodec s komisom.

Popoldne pred svetim večerom je nastopil stražo, kot mu je bilo ukazano. Častniki in podčastniki so si dobro ogledali njegove gumbe in jermena, če se svetijo, njega samega so sicer tudi premetrili, če je ostrizen in raziran niso pa hoteli videti, da zgleda kakor bolan. Poveljnik straže mu je odredil, da bo stražil čez noč na dvorišču jetnišnice, po dnevi pa spremljal po potrebi jetnike.

Peter Kovač je res celo popoldne stražil arestante, ki so donašali ječarju ali „profosu“ drva iz drvarnice v kuhinjo. Zvečer je bil zopet prvi, ki je moral stati na dvorišču.

Otožna sveta noč. Zvonovi so doneli milejše, kot bi peli zadnjo pesem najboljšemu mladeniču. Ti žalostni odmevi prihajajo v obupno srce Petra Kovača. Meglica pa, nasičena s kadihom, mu jedva dovoljuje, da lahko upira svoje otožne oči tja gori, kjer meni, da so obvisle

upravičenost. Povdarjal je, da težko občutimo Gavčevo vlado, ki bije vsakej pravici v obraz in nam prepoveduje naše narodne prireditve, kakor se je to zgodilo s Prešernovo šolsko slavnostjo. Ožigosal je vladno postopanje na Kranjskem, kjer vlada tako pristransko dela za klerikalce. Oglašenihi je bilo to pot zelo veliko govornikov. Vsak se je dotaknil tudi splošne volilne reforme in kazal na potrebe in želje svojega naroda. Proračun je bil sprejet. Rešil se je tudi še zakon o trgovski mornarici in o trgovinski pogodbi z Italijo. Sprejeti so tudi predlogi zaradi podpor po ujmah prizadetim.

Boj za slovenske matrike na Koroškem. Že zadnjič smo poročali o odloku krškega škofa Kahn-a, ki zapoveduje slovenskim župnikom, da morajo voditi matrike v nemškem jeziku, dokler ne reši vlada te zadeve. V tem pa se je dogodilo, da se je rodil uredniku koroškega lista „Mir“ sin, ki bi ga bilo treba krstiti in vknjižiti ta krst slovenski, kajti urednik stane v celovškem predmestju in fara je dvojezična. Obrnil se je na škofa, da dovoli slovensko vknjižbo, a dobil ni niti odgovora. Šel je osebno k njemu in škof ga je s svetopisemski reki odslovil in izjavil, da tega ne more storiti, ker bi s tem razburil Nemce. Urednik se je pritožil na ministrstvo. Tako dela škof

Kahn, ki je pokrovitelj naše Mohorjeve družbe in ki ga naši klerikalci tako silno hvalijo.

Klerikalci in vlada. V uvodniku zadnje številke smo dokazali, kako lepo se vrši prehod naših klerikalcev v vladni tabor. Vse to se potrjuje, kajti klerikalci na Dunaju dosledno podpirajo vlado in se čuvajo, da ji ne napravijo najmanjše težkoče. In vendar bi imeli slovenski poslanci sedaj več kot kedaj poprej vzroka odločno nasprotovati. Italijanom se obeta vseučilišče v Trstu, nam nič, načrti volilne reforme bodo velika krivica ravno Slovincem! Nekateri deželni zbori se sklicujejo na kratko zasedanje začetkom januarja. O kranjskem deželnem zboru, ki bi mu zasedanje bilo zelo potrebno, ni čuti ničesar! In vendar je na predlog klerikalcev zahteval deželni zbor zasedanja v januarju. Seveda zdaj pod vladnim krilom treba biti lepo pohleven in pokoren, da ni zamere.

Slovenske zmage na Koroškem in Štajerskem. Pri volitvah v okrajni šolski svet za velikovski okraj zmagali so Slovenci. Dosedaj je bil vedno voljen Nemec, sedaj pa je prodrli narodni kandidat župnik Treiber. Ta pridobitev je za slovensko šolstvo na Koroškem velikega pomena. — Tudi na Štajerskem prišli smo Slovenci v občinskih zastopih do svojih pravic. V Št. Ilju, kjer je bil dosedaj le eden Slovenec, zma-

na bledem mesečku to noč pogledi njegove ljubice. O polnoči se zjasni. Petra Kovača začne žgati in peči v prste, v noge in druge končnine. Nekaj časa še stopa po dvorišču z rokami v žepu, še nekaj časa tolče nogo ob nogo hoteč pregnati mraz iz nje.

Stopi v hišico, ki je postavljena za stražo v dežju. Da si lajša rame, sname puško in jo položi varno poleg sebe. Izmučen, lačen, docela ubit, nasloni se še sam na okno utice.

V domači vasici sliši doneti zvonove. Glasovi svojcev mu odmevajo v ledeni jasni noči. Ljubica mu plače, plače . . .

„Kovač! . . . Kovač!“ zadoni nakrat po jetnišničnem dvorišču oster, resen in krepak glas.

Poveljnik straže je zbudil Petra Kovača iz trdnega spanja.

„Vi ste na straži zaspali. — Ali veste kaj Vam gre po predpisih? — 6 mesecev ječe!“ — Šest mesecev ječe,“ odmeva po prostranem dvorišču garnizijske jetnišnice.

Korporal je odpeljal Kovača v stražnico. Kovač je molčal kot zid . . .

Tamkaj v farni cerkvi sv. Nikolaja na Notranjskem kleči Katrica pred oltarjem. Venomer upira oči v Mater božjo. Le tu pa tam se ji zaleskeče v temačnem odsevu cerkvene sveče biserna solzica. Ona prosi za svojega ljubega, plakajoče prosi, da bi bil srečen, večno srečen.

Kovačev greh je korporal zamolčal in po praznikih so ga pustili na dopust.

Tobija Vitek.

(Po češkem.)

Gospod Vitek je bil rojen v majhnem mestecu. Celo svoje življenje ni prišel dalje kot do bližnjih vasij v okolici. Kljub temu je poznal svet bolje kot marsikdo, ki je zapravil vso svojo dedščino v Parizu ali Neapolju. Pesniškega daru pač ni imel, a tem več smisla za praktično in koristno. Rad je pripovedoval kratke pripovedke, ki si jih je mnogo nabral po raznih izkušnjah. Vedno je povedal po dve in dve skupaj.

Nekoč ga je hvalil njegov mladi prijatelj Buček zaradi njegove previdnosti in modrosti. „Aj, aj“, pravi smeja se stari Vitek, „sem li zares tak modrijan?“

„Vsi ljudje mislijo tako, gospod Vitek in ker bi postal tudi jaz rad moder —“

„Ako hočete, je to zelo lahko. Paziti morate le, gospod Buček, kaj delajo blazni.“

„Kaj? Kaj delajo blazni?“

„Da, paziti morate nato in potem drugače ravnati.“

„Prosím, vzgled, gospod Vitek.“

„Toraj: Ko sem bil še mlad, je živel tu star računar, oduren in neprikljiv možiček z imenom Orel. Med potjo je vedno godrnjal sam s sabo, z drugim človekom pa ni spregovoril besedice, niti ni pogledal komu v obraz. Vedno je bil nekam v se zamaknjen. Kaj se vam zdi, mladi prijatelj, kako so ga nazivali ljudje?“

„Gotovo globokega misleca.“

gali smo Slovenci v večini in v Šoštajnu je 2. in 3. razred čisto slovenski.

Na Ogrskem se je položaj za krono zelo poostрил. Dne 19. je bil sklican državni zbor, na katerem se je le prebralo cesarjevo pismo, da se odgodi zbor do 1. marca 1906. Poslanci so proti temu protestirali. Ministrov niti v zbornico ni bilo, kajti liberalna stranka stoji na strani koalicije, tako da nima vlada niti enega poslanca na svoji strani v celem zbornici. Ministrski predsednik Fejervary se je odpovedal, kajti njegova volilna reforma, ki jo je vlada objavila le v listih, ni mogla razbiti koalicije. Ta volilni načrt je sestavljen sledeče. Volilno pravico dobe vsi moški ogrski državljani, ki so dopolnili 24. leto in znajo brati in pisati. Za poslanca more biti pa izvoljen le oni, ki ima aktivno pravico, zna mažarsko, je najmanj 10 let ogrski državljani ter prizna mažarsčino kot zakonodajni jezik. Izvoljeni ne morejo biti, ki so bili obsojeni radi kakega hudo delstva ali hujškanja proti mažarski narodnosti. Volitve bodo tajne po glasovnicah. Število poslancev ostane isto. Načrt je tak, da bodo dobili Mažari še več poslancev in tako še dalje zatirali druge narode. Cesar ni sprejel demisije ministrskega predsednika in začela se bodo zopet pogajanja s koalicijo. Če ne bo uspeha, se najbrže 1. marca razpusti državni zbor.

Na Ruskem še vedno divja revolucionarna stranka. Vstaja se je razširila po baltičkih provincih, Livlandiji in Kurlandiji, kjer biva narod Letov. Rusi so jih hoteli siloma porusiti in zadušili so vsako prostejše gibanje narodovo. Sedaj pa je vstal narod, da se maščuje za te krivice. Rusom sovražni so posebno Nemci, ki so tam precej gosto naseljeni, in netijo upor. Cela mesta kakor Riga, Libava, so v rokah vstashev, ki so imeli z vojniki krvave poboje. — Tudi po drugih pokrajinah in mestih so še take razmere, da ni pravega miru in življenja. Vedno nastane kak štrajk in delavski socijalisti divjajo, katerim se pridružijo dijaki in ponekod tudi kmetje. Tako veliki preobrati v državi vplivajo globoko na dušo dosedaj tlačnega ljudstva, ki se potem vmiri le polagoma. Vstala bo nova Rusija, ki bo imela tudi za nas slovanske brate več smisla in srca. Najuglednejše rusko svobodomiselno glasilo „Rus“ priobčuje te dni poziv na vse Slované, naj osnujejo „Vseslovansko zvezo“, ki naj bi imela svoje središče v Petrogradu in ki bi naj delovala za bratsko vzajemnost, slogo in združenje vseh Slovanov.

Varšava. Po celi Rusko-Poljski odklanjajo papirnat denar ter zahtevajo plačevanje v gotovini.

„Kaj še — blaznega so ga imenovali. Meni tak priimek ni bil všeč, pa sem si mislil: Tako se ne smeš obnašati, kakor gospod Orel. Ne smeš biti preveč sam v se zamaknjen. Glej ljudem smelo v oči! Tudi govoriti ne sam s seboj. Pogovarjaj se raje z drugimi ljudmi! No, Buček, sem imel prav ali ne?“

„Da, da, popolnoma prav.“

„Le počasi. Tu smo imeli plesnega učitelja. Rekli so mu gospod Speh. Ta je zopet letal okoli, kakor brez glave, bistro je zrl ljudem v lice ter govoril z vsakomur, kdor ga je le hotel poslušati. Uganete li, kako so ga imenovali ljudje?“

„Brezdvomno veselega družabnika.“

„Motite se, tudi ta je veljal za blaznega. In zopet sem premišljal: Kaj naj storim, kako naj se nosim, da postanem moder? Naj li posnemam docela prvega, ali naj jo krenem popolnoma za drugim? Dolgo me niso mučili dvomi. Naredil sem si pravilo: Glej vsakomur dostojno v obraz, kakor gospod Speh, pri tem pa pazi tudi nase, na lastne misli in dela, kakor vidiš gospoda Orla. Govori pametno z vsemi ljudmi. Kadar si sam, pa tudi sam s seboj. Vidite, gospod Buček, tako sem se obnašal in v tem tiči vsa skrivnost.“

Nekoč obišče gospoda Vitka mlad trgovec. Ime mu je bilo Kupec. Tarnal je in tožil, da nima nikakršne sreče. „Dragi moj, ali ste pa tudi iskali sreče?“ ga vpraša Vitek ter mu prijazno stiska desnico.

„Seveda sem jo iskal. Pa mislite, da se je izplačalo? Kaj še! Nezgoda me je zadela za nezgodo. Od sedaj naprej ostanem raje doma ter vtaknem roke v žep.“

„Ne, ne, gospod Kupec. Srečo morate iskati, pri tem pa vedno paziti, kako držite obraz.“

„Tega ne razumem, gospod Vitek.“

„Tako vam pojasnim. Ko je zidal moj sosed tu na levi hišo, je bila skoro vsa ulica zastavljena s kamenjem in tramovjem. Nekoč pride tod mimo naš župan, gospod Dvorski. Ošabno korači mimo, za nič se ne zmeni ter nese glavo pokonci. Be! spotakne se ob kamen, pade in si zlomi nogo. Še dandanes šepa. Kaj se učimo iz tega dogodka, gospod Kupec?“

„Da ne smemo nikoli preveč vihati nosu, in glave pokoncu nositi, skušeni starček!“

„Res je tako! Ampak prenizko tudi ne. Poslušajte še tole. Nedolgo po prejšnjem dogodku gre tu mimo gospod Pevec, mestni pesnik. Tiho in zamišljen stopa mimo, zre v tla ter pazi, da ne bi padel. Tresk! Pretrga se vrv in brun, ki so ga vlekli po vrvi, se zavali prestrašenemu pesniku bliskoma ravno pod nogo. Jedva je odnesel še zdravo kožo, vendar je moral ostati nekaj dni v postelji, tako se je bil prestrašil. Razumete li, gospod, kaj hočem reči in veste, kako se je treba obnašati?“

„Vi mislite, da se je treba držati neke srednje poti.“

„Gotovo! Ne smete gledati niti previsoko, nekam gori v nebo, niti prenizko, samo v tla. Le kdor ima oči spredaj in zadaj, na desni in levi, hodi varno po svetu. Njega ne doleti tako hitro kaka nezgoda.“

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Hotedersice. Ko je začel „Notranjec“ prihajati v našo vas, takoj se je vnela proti njemu prava vojska. Naš g. župnik Jarc bi ga najraje potopil v žlici vode, ko bi le bilo mogoče. Opominjal je svoje naiyne ovčice na leci rekoč: „Jaz kot vaš dušni pastir vas moram svariti pred slabimi časniki, in zlasti v Postojni je začel izhajati letos nov list z imenom „Notranjec“, pred katerim vas ostro svarim; ta sicer od začetka skriva svoje kremlje, a pozneje jih bode že pokazal. Toraj prosim vas, da ga ne naročujete, ampak si naročite „Domoljuba“, pa ne boste imeli še zraven greha.“ Mi smo na župnikove besede mislili, da mora ta list izhajati naravnost iz pekla. Sedaj ko smo se prepričali, da „Notranjec“ prinaša le koristno in nič pregrešno berilo, vidimo, kako grdo je g. župnik Jarc obrekoval naš list „Notranjec“ in kako malo izpolnjuje zapoved božjo, ki jo je naš Izveličar zapovedal, namreč: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!“ Vprašamo vas g. župnik: Kaj vas briga naše časopisje; priporočali bi vam, da si prihranite jezik, da boste prav molili sv. rožni venec, da ne boste izpuščali šesti del za duše v vicah. Kajneda g. Jarc duše z vic vam ne morejo več polniti vaše „malhe“, zato pa ste jih popolnoma pozabili pri rožnem vencu. Čudno se nam zdi, ker se je župnik že velikokrat penil na leci, kako zatirajo naši napredni časniki sv. vero. Kajneda g. Jarc, rožni venec s petimi deli, potem sv. križ, ki spuščate poglavitno znamenje, namreč v imenu Boga, to pa lepo povišuje sv. vero. Če hočete, da bode vladala med nami ljubezen in mir, pustite in ne vtikajte se v stvar, ki ne spada k cerkvi, ker vas nič ne brigajo. Mi pa še ne zamerimo toliko g. župniku, tembolje prevzvišenosti Jegliču, ker njegovi podložniki morajo plesati, kakor jim on piska. — Na svidenje drugič. Narodnjaki.

Iz Postojne. Dne 8. grudna t. l. se je vršil v prostorih gostilne br. Barage XII. občni zbor „Postojnskega Sokola“ ob navzočnosti 30 članov. Starosta br. dr. Fran Pikl pozdravi zbrane Sokole ter jih opominja k vstrajnemu delovanju na sokolskem polju. Tajnik br. Fran Kutin ml. poroča, da je imelo društvo v minulem letu 105 rednih in 1 častnega člana. Odbor je ukrepal v 9 sejah. Običajna predpustna veselica se je izvršno obnesla. Priredilo se je eno javno predavanje „O sokolstvu“, dva pešizleta, in zažgal se je veliki kres na predvečer slovanskih blagovestnikov. Sprejelo se je korporativno z zastavo brate Srbe in udeležilo istotako korporativno z zastavo odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani. Na izrednem občnem zboru se je izvolilo 6 delegatov v sokolsko zvezo, koji pripada i naše društvo. Napravile so se 2 odbornici ter pristopilo kot ustanovni član novoustanovljenemu pevskemu društvu „Postojna“. Obenem naznani br. tajnik kot orodjar, da se je v pretečenem letu nabavilo k že obstoječemu inventarju, čigar vrednost znaša 2131.64 K še raznega orodja in mobilij za 269.63 K. Skupna

vrednost istega znaša po odbitku 10 % za obrabo 2161.26 K. Potem, ko se odobri poročilo tajnikovo in orodjarjevo je poročal blagajnik br. Drag. Vičič. Društvo je imelo skupnih dohodkov 1047.44 K, stroškov pa 950.51 K, torej prebitka 96.93 K. Poročilo blagajnikovo in pregledovalcev računov se odobri. Za tem je poročal načelnik br. Janko Prosenec. Telovadilo se je po dvakrat na teden (v torek in petek), I. naraščaj od 7.—8. ure, II. starejši od 8.—9 1/2. ure zvečer v šolski telovadnici. Starejši so telovadili v vsem letu skupaj 308 krat, 87 ur, povprek na uro 3.4, največ 10, najmanj 2. Naraščaj v vsem skupaj 1105, največ 23, najmanj 5, število ur 95, povprek na uro 11.6. Priredila sta se dva izleta, poslednji z javno telovadbo, pri koji je nastopil tudi naraščaj. Poročilo načelnikovo se je vzelo z odobravanjem na znanje. Po izvršenih volitvah predlaga br. Baraga, da naj se priredi na pustno nedeljo v „Narod. hotelu“ običajna maskerada in na pustni torek korzo, br. Sagadin, naj prirede tudi v prihodnjem društvenem letu predavanja. Br. Kurnik predlaga, naj se prične pobirati za potovalni fond v Zagreb, v kateri namen on takoj daruje 20 K.

Novice.

Vesele praznike in srečno novo leto želi uredništvo in upravništvo „Notranjca“ vsem svojim naročnikom in somišljenikom.

Naročnikom. Naročnina „Notranjca“, ki bo izhajal od novega leta naprej na 12 straneh sedanje oblike **vsako soboto**, znaša za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Uredništvo, na katero naj se naslavlja frankirani dopisi, bo kakor doslej v **Postojni, hišna št. 256**. Ker pa se list tiska v Ljubljani je praktično, da prenesemo upravništvo tjakaj. Odslej je torej naslov upravništva **Ljubljana**, tiskarna Blasnikovih nasl., Breg št. 12. Pod tem naslovom naj se vpošiljajo inserati, mala oznanila in naročnina. Inserati se bodo odslej računali za celo stran 36 K, za 2/3 strani 25 K, za 1/2 strani 18 K, za 1/3 strani 9 K, za 1/10 strani 5 K. Pri **večkratni objavi** se bodo dovoljevali **po dogovoru primerni popusti**. Mala oznanila se bodo računala po 20 vin. od petit-vrstice. Vse dosedanje cenjene inserente in one cenjene somišljenike, ki želijo v prihodnji novoletni številki inserirati ali kaj objaviti, prosimo, da nam naznanijo besedilo objav in prostor, kojega naj zavzemajo, vsaj pred novim letom. Radi ugodnosti naših cenjenih naročnikov in somišljenikov smo pristopili čerkovnemu prometu c. kr. poštnohраниlišnega urada.

Osebnosti. Ivan Marko, kancelist v Postojni je imenovan vodjem pri tamkajšnjem mirosodnem uradu.

Klerikalna stranka. Klerikalci so, kakor znano, svojo dosedanje „Katoliško narodno stranko“ slovesno prekrstili v „Slovensko ljudsko stranko.“ Krst je izvršil ob asistenci dr. Šušteršičevi dr. Krek. Vsi župniki po deželi so dobili ukaz, vdeležiti se shoda in pripeljati seboj kolikor mogoče veliko svojih zaupnih

mož. Tudi postojnski dekan Gornik se je čutil poklicanega zastopati na tem shodu ljudsko (!) mnenje postojnskega prebivalstva. Vzel je seboj — v sili je vse dobro — mežnarja starovaškega in kričavega Lenčka iz Postojne, ki mu pravimo po domače Čufar. Pa naj še kdo reče, da Postojna ni bila na klerikalnem shodu častno zastopana ali pa, da Lenček nima pravice govoriti v imenu Postojne. Taki „zaupniki“ so prišli tudi iz drugih krajev naše Notranjske in dr. Šušteršič je lahko nanje ponosen. Klerikalci bodo sedaj vedno kričali in pisarili, da so sklepi takih „zaupnikov“ čisti izraz našega ljudskega mnenja, oni pa zastopniki ogromne večine ljudstva. Kdor ne bo verjel, ne bo izveličan.

Slovenski zapisnik deželnega zbora porabil je v svoji katoliški poštenosti zastopnik postojnskih klerikalcev, da bi sumnil deželnega poslanca Frana Arkota. Ker je poslanec Arko kot odločen narodnjak glasoval za samoslovenski zapisnik in enkrat celo skoraj edini iz sredine (glej Slovenčevo poročilo), zato je bil pošten krščanski sotrudnik Domoljubov gotovo o vsem tem prav dobro poučen in je tedaj **namenoma lagal**. Namenoma lagati in resnico zavijati, to smatrajo naši klerikalci za Bogu dopadljivo krščansko delo. Taki ljudje so danes varovanci škofovi in škof take lažnjive liste v cerkvi priporoča. Potem pa pravijo, da vera peša!

Domoljub — lažiljub. Mi smo že opetovano povdarjali, da ni baš častno in da tudi nimamo najmanjše volje baviti se s takimi ljudmi, kakršni so notranjski sotrudniki prismojenega „Domoljuba“. Z ljudmi, ki pod varstvom svojega škofa tako nesramno lažejo in zavijajo, da jih noben cigan ne prekosi, je stvarna beseda izključena. Mi dobro poznamo ono potuhnjeno bando, ki v svoji veliki krščanski ljubezni do svojega bližnjega velikokrat celo ob pozni večerni uri ugiblje, kako bi z večjim uspehom kradla čast in poštenje onim, ki nočejo biti farovski skledolizniki. Mi smo bili dosedaj tem ljudem skrajno prizanesljivi, a to smatrajo ti grešniki za našo slabost. V bodoče bomo dajali milo za drago. Takih farovških lumparij mora biti enkrat konec!

Umrl je gosp. Alojzij Pin, učitelj in šolski voditelj v Dolenjem Logatci. Neozdravljiva bolezen, na kateri je več let bolehal, je bila povod prezgodnji njegovi smrti. Ranjki je bil znan kot dober glasbenik in pesnik. Pogreb, ki se ga je udeležila obilo tovarišev-učiteljev, uradnih in domačinov, je bil jako lep. Nagrobnico mu je govoril tovariš Gangl. Blag mu spomin!

Utopila se je 16. t. m. v luži blizu domače hiše 3½ letna deklica Marija Fajdiga Petračeva iz Malega Otoka.

Tudi redek slučaj. V fari Sv. Vida nad Cerknico so postali v enem letu trije bratje vdovci.

„**Slovenski obrtnik**“, glasilo deželne zveze obrtnih zadrug, začne izhajati z novim letom in sicer dvakrat na mesec.

Miklavžev večer. Kakor že več let, tako se je tudi letos priredil po inicijativi „Narodne čitalnice v Postojni“ dne 20. t. m. Miklavžev večer s petjem, deklamovanjem in nastopom Miklavževim, ki je obdaroval 52 revnih šolskih otrok z blagom za popolno obleko. V imenu obdarovanih otrok bodi srčna hvala prirediteljem, osobito požrtvovalni gospej županji Pikelnovi in gospici Ivanki Ditrichovi, ki sta tudi letos blagohotno prevzeli nabiranje prostovoljnih prispevkov in nakupovanje blaga, salonskemu orkestru za prireditev koncerta v to svrhu in slavni „Narodni čitalnici“ za znaten prispevek 45 K.

Božična darila Slovincem. Naše slovstvo je v zadnjih letih zelo napredovalo. Že dolgo let nismo dobili toliko knjig za Božič kakor letos. V teh dneh je izšlo: Minka Govekarjeva: Ruska moderna, Medved: Poezije, Šorli: Dama s kamelijami, Aškerc: Mučeniki, Vošnjak: Na razsvitu.

Jamski muzej v Postojni. Postojnska jama ima poznano zelo krasno kapničevje ter mnogo redkih živalij — med temi posebno znana človeška ribica. Ker imamo veliko slovstvo o jami in njenih čudesih je sklenil jamski odbor, da ustanovi posebni muzej. Muzej bo nastanjen v državnem poslopju, ki se ima sezidati v kratkem; muzej bo na razpolago obiskovalcem jame. Pri tem nam prihajajo na misel besede švedskega kralja Oskarja, ko je obiskal jamo: „Videl sem jame skoro celega sveta, takega čudesa pa nikjer“.

Koncert postojnskega salonskega orkestra. Dne 7. decembra t. l. je priredil vrli postojnski salonski orkester z mešanim in moškim svojim zborom koncert, katerega čisti dohodek je bil namenjen v nakup Miklavževih daril za revno šolsko mladino. Sigurni nastop orkestrovih članov nam je bil porok, da so se za ta koncert pripravili najvestneje. In nismo se varali. Vse programove točke so se proizvajale jako precizno. Odločnost gosp. kapelnika Kubište, ki se je tudi to pot predstavil zbranemu občinstvu kot zelo več školdatelj, in hvalevredna vstrajnost orkestrovih članov privedla sta orkester do take popolnosti, ki se je pri diletantih kmalu ne najde. Tudi orkestrova pevska zbor sta svojo nalogo povsem častno rešila. — Gmotni koncertov uspeh je donesel čistega dobička 125 K, kar se za sedanje razmere more gotovo imenovati povoljnim.

Nesreča s pištolo. 9 letni Andrej Lekšan v Bukovju pri Postojni je našel med starim železom dvocevno pištolo. Njegov prijatelj 9 letni Martin Kušljan mu je dal smodnika in kapič, na kar sta šla na pašnik „Griže“, kjer se jima je pridružil 12 letni Franc Širca. Ta je poskušal s pištolo ustreliti, ker se pa ni hotela sprožiti, udaril je ž njo ob kamen. Pištola se je sprožila in strel je zadel Širco v stegno, da so ga težko ranjenega prenesli v postojnsko občinsko bolnico.

Ponesrečil se je na železnici v Ležečah železniški čuvaj Jožef Ambrožič. Tovorni vlak mu je zmečkal na levi roki vse prste in ga tudi na glavi močno poškodoval. Peljali so ga v deželno bolnico v Ljubljano.

se je v njej pralo. (Voda iz parlamenta ali iz sodnijske dvorane bi bila torej najboljša. Op. stavca.)

Kakor sraka v gnezdo znašajmo torej mi vse možne stvari na kupec. Navadno ga naredimo blizu hiše, da lahko nanj vržemo vsako stvar. Ako nima doma veliko prostora, naredimo si na bližnjem travniku večji kompost, doma pa samo malo smetišče. Narejeni kupec pridno zalivajmo z gnojnico. Večkrat ga moramo prekidati, da pregnijejo vse stvari in da se naredi enotno mastno gnojilo.

Kompost se lahko uporablja za vsak čas; posebno uspešno vpliva na peščenih tleh in na travnikih. Iz malega, brezpomembnega si torej lahko naredimo mnogo koristnega.

S čim je povzdignila Švica svojo govedorejo?

Da je govedoreja v Švici na višku je znano, manj znano pa je, kako in s čim se je tamkaj povzdignila govedoreja. Kratek pregled celega gibanja, zdi se nam zelo na mestu.

Že najstarejši zakoni, takozvani „mandati kantonov“ določajo, da mora biti živina, ki se pošilja na planino, popolnoma zdrava. Celotna živina, ki je bila bolna pred 10 tedni, ni smela na planino!

Razumni možje, ki so sestavljali zakone, so dobro vedeli, kako nevarno bi bilo, če bi prišla le jedna okužena žival na planino, kjer bi se bolezen lahko naenkrat razširila na več sto glav. Istotako strogi so bili zakoni glede uvažanja. Živina, katera se je uvažala, je morala biti natančno preiskana, in posestnik se je moral vselej izkazati s spričevalom, je-li živina, katero je hotel spraviti čez mejo, popolnoma zdrava ali ne. Izdana so bila tudi natančna določila glede izvoza. Primerilo se je namreč, da so posestniki za časa dobre kupčije prodali večino svoje živine, ni pa jim bilo dosti mar isto nadomestiti. Na podlagi teh dejstev je prepovedala vlada kantona Bern l. 1787. izvažati krave in junice brez izjeme, pod strogo denarno kaznijo. Ko pa so oblasti uvidele, da na ta način ne dosežejo zaželenega cilja, zlasti še radi tega, ker so take prepovedi prišle navadno prepozno, so skušale na drug način povzdigniti govedorejo. Od l. 1780. dalje so se vršila vsakoletna štetja živine, vstanavljale so se živinske zavarovalnice in malo let pozneje so pričeli s premovanji. — L. 1806. n. pr. je dovolila vlada 1600 frankov za premovanje govedi.

Vzlic temu je postajala živina vedno slabejša. Krive so bile tega v prvi vrsti slabe obmejne nadzorstvene oblasti. Eden glavnih vzrokov pa je bilo pomanjkanje dobrih plemenskih bikov, ker so se posamezne občine za nabavo premalo brigale — priznanje, kakeršno še dandanes lahko izrečemo o toliko in toliko naših občinah. Z ozirom na to je izšel l. 1826. zopet nov zakon, češ, da mora imeti vsak sodni okraj toliko in toliko ple-

menskih bikov, in da jih mora pregledati vsako pomlad in jesen v to določena komisija. Najboljši biki so se na teh ogledovanjih odobrili, licencirali ter se smeli rabiti za cel okraj, neodobrenega bika pa je smel imeti dotični posestnik le za svojo domačo izrejo. Istotako se je na ogledovanjih določila vsota, katera se je plačevala pri vporabi okrajnih plemenskih bikov. Država je tako govedorejo podpirala, in v državnem proračunu za l. 1882. najdemo v ta namen določenih 20.000 frankov. Vendar tudi te podpore zaželenih ciljev niso dosegle, ker so se uporabljale večinoma v zboljšanje male gorske pasme, ki pa ni bila nič drugega, nego oslabiljeno potomstvo pravih švicarskih težkih pasem. Zato so s temi podporami prenehali ter v poznejših letih uporabljali določeno svoto le za premije, ki so se izplačevale posestnikom najboljših in najlepših živali. V to svrhu so l. 1884. povišali svoto na 100.000 frankov z določbo, naj se uporablja za premije, za nakup dobrih plemenskih bikov, ki naj se razdele po posameznih kantonih, objednem pa naj se podpira udeležba Švicarjev na inozemskih živinorejskih razstavah. L. 1894. so raztegnili premovanje tudi na krave, da celo na cele plemenske zarode in določili, naj se iz te denarne zaloge dajejo podpore živinorejskim zadrugam. (Dalje prihodnjič).

Za kratek čas.

Iz letošnje zime. Cestni nadzornik: „Gospod nadcestar, pri kidanju snega ste napravili preveliko stroškov; kako mi dokažete, da ste v resnici toliko dela izvršili?“ Nadcestar: „Gospod nadzornik, prišli ste prepozno; vse je šlo po vodi.“

Od kod zlo? Mož: „Vse zlo izvira iz ženske, pravi ruski mislec Tolstoj.“ Žena: Da, da, celo moški izvirajo iz nas.

Mati (otroku, ki je splezal na drevo, ko je začelo bliskati in grmeti) Francek, pojdi doli! — Otrok: Oj, mati, saj tu gori bolje vidim.

Tržne cene v Ljubljani.

Semena:			
Domača detelja	od K 100—	do K 110—	
Lucerna	» »	» »	—
Laneno seme	» »	27—	» » 29—
Fižol:			
Rudeči ribniški	» »	27—	» » 28—
Prepeličar	» »	31—	» » —
Žito:			
Pšenica	» »	18—	» » —
Rž	» »	15—	» » —
Ječmen	» »	15—	» » —
Oves	» »	15-40	» » —
Ajda	» »	15—	» » —
Kože:			
Goveje z rogmi vred.	» »	100—	» » 104—
Telečje	» »	65—	» » —
Svinjske	» »	80—	» » —
Lisičje	» »	9—	» » 10—
Kunine (belice)	» »	28—	» » 30—
» (rumenice)	» »	34—	» » 36—
Dihurjeve	» »	6—	» » 6-50
Vidrne	» »	24—	» » 25—

Za 100 kilogramov.

Za par

Loterijske številke.

16. decembra.

Dunaj	19	72	73	22	18
Trst	51	85	74	55	11

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

Mala oznanila.

Krepkega mesarskega učenca, ki ima veselje za mesarsko obrt, sprejme Franc Žnidaršič, mesar v Postojni.

Službe išče mladenič, star 22 let, izvežban v sadjereji, živinoreji in poljedelstvu. Poizve se v upravnistvu »Notranjca« v Postojni.

Krojaški pomočnik in učenec se sprejme pri Milanu Poljanšku v Dol. Logatcu.

Učenca ali učenko se sprejme, ki ima veselje in sposobnost za trgovsko obrt. Kje, pove upravnistvo »Notranjca«.

2 omari za led (Eiskästen) in **1 perilni stroj** ima naprodaj Anton Ditrich, trgovec v Postojni.

Divje kostanje, lepo krepko drevje za drevorede ima po ceni na prodaj Trško oskrbnistvo v Postojni.

3000 korcev (strešne opeke) ima na prodaj Franc Mrhar, dimnikarski mojster v Planini pri Rakeku.

Krojaškega učenca (vajenca) iz boljše rodbine sprejme pod ugodnimi pogoji Fran Kraigher, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg 5.

Učenec poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom V. Šket v Ilirski Bistrici.

Izvrstno naravno brinjevo olje, pristni brinjevec in slivovko ima na prodaj in pošilja na zahtevo vzorce Štefan Pivk, Predgrize, p. Črni vrh nad Idrijo.

Cementne cevi razne velikosti so po zmernih cenah na prodaj pri Jos. Dekleva v Postojni.

Izprašan mlad strojnik in kurjač z dobrimi spričevali, ki je ob enem izurjen ključavničarstva, išče primerne službe. Naslov pove upravnistvo »Notranjca«.

Več sto visokodebelnatih sadnih drevesc prodja po nizkih krajnih šolski svet v Postojni.

Kašelj.

Kogar kašelj nadleguje naj rabi okusne in olajsevajoče

Kaiser-jeve prsne karamele.

2740 notarsko poverjenih spričeval nam dokazuje, kako uspešno se jih rabi zoper kašelj, hripavost, katar in zaslinjenje.

Zavitek 20 in 40 vinarjev.

Edino pristne so one, ki imajo varstveno znamko „Drei Tannen“.

Zalogo ima **J. Hus**, lekarnar v Vipavi.

Učenca

iz poštene hiše in s potrebno šolsko izobrazbo sprejme v špecerijsko prodajalno in glavno zalogo tobaka

Gabriel Jelovšek na Vrhniki.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1-10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1-20, à la ogrske, trde po gld. 1-50, ogrske fine po gld. 1-80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen, liter gld. — 70 do 1-20, **brinov cvet** liter gld. 1-50. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Prekrasne obeske

za božična drevesca

in **vsakovrstno pecivo**, kakor tudi **torte**, priporoča po najnižjih cenah

I. JAGER

sladčičar v Postojni, Jamska cesta št. 241.

Koledar za kmetovalca

spisal državni mlekarski nadzornik

J. Legvart.

Prepotrebni ročni zapisnik za slov. kmetijske podružnice, posestnike, trgovce, mlekarje itd.

Najlepše božično in novoletno darilo za zadružnike, kmetske sinove itd.

VSEBINA:

Koledar za leto 1906. — Poštne določbe. — Živinoreja. — Mlekarstvo. — Vinoreja. — Kletarstvo. — Sadjereja. — Živinozdravništvo. — Važne postave. — Zapisnik za knjigovodstvo. — Zapisnik za beležke itd.

Cena močno v platno vezane knjižice z žepnicama 1 K 80 h, s pošto 2 K.

Pri naročilu od 10 komadov višje se razpošilja poštnine prosto, na kar opozarjam posebno kmetijske podružnice.

Naroča se pri založništvu

Iv. Bonač v Ljubljani.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoldne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

POZOR!

BERITE!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je
s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz BREMNA v NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“,
„Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike
gori navednega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse
proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU

KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto.
— Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in
brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado,
Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon
in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno
čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale
dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo,
Singapore, v Avstralijo i. t. d.

Notranjci, rabite narodni kolek v
korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za navadno leto

1906,

ki ima 365 dni.

Blasnikova „Velika Pratika“, katero
je izdajala c. kr. kmetijska družba nad pol stoletja, iz-
haja od svojega rojstva že čez sto let, je **edinole**
prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo
let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez
Bleiweis in v.č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni
drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta
„Pratika“ ima na prvi strani podobo **sv. Jožefa** kot
uradno potrjeno varstveno znamko. **Zatorej za-**
htevajte vedno le Blasnikovo „Veliko
Pratiko“, vsako drugo zavrnite kot nepravilo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

Zahtevajte cenike zastoj
in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

Upar

in trgovec zlatnine in srebernine,
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Fr. Stupica

Ljubljana

— Marije Terezije cesta št. 1 —

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča

Portland- in Roman-cement, železniške šine, traverse, storje, dratence, kovane cevke, ključavnice in okove, štedilnike in peči, pumpe za vodo, pocinjene, svinčene in asfaltirane cevi, nagrobne križe, kotle za klajo, kuhinjsko opremo, mrežo in bodečo žico za ograjo, mizarsko in ključavničarsko orodje.

Velika zaloga

slamareznic, čistilnic, gepeljnov, mlatilnic, plugov, bran in samokolnic.

Šolske tiskovine

priporoča

— tiskarna —

J. Blasnika naslednikov

v Ljubljani.

o o o

Istotam izvršujejo se tudi

vsa druga tiskarska in litografska dela.

Maks Šeber v Postojni.

Akc. tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselicam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parteliste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Izvozna pivovarna in sladnica

— v Senožečah —

priporoča priznано najboljšé à la Plzensko marcno kakor tudi **eksportno pivo** v sodčkih in steklenicah po konkurenčnih cenah in zagotavlja najboljšo postrežbo.

➡ Izvoz po vseh deželah. ➡

Zaloge se nahajajo v Postojni, Planini, Bovcu, Cerknici, Logatcu, Št. Petru, Vipavi, Šturjah, Opčini, Proseku, Kozini, Podgradu, Rihenbergu i. t. d.

Glavna zaloga je v Trstu.

Velika trgovina špecerije, galanterije, železa, porcelana, stekla, barv in kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Anton Ditrich v Postojni

priporoča **nepremočljive odeje** (plahte) za vozove, komate in konje po tovarniških cenah. Ker zastopam veliko tovarno, katera izvršuje naročila točno in zanesljivo je vsakemu priporočati, da se z naročilom le na mene obrne, ker za naročene odeje jamčim.

Nadalje opozarjam na veliko in okusno zbirko **okvirov** od 20 vin. do K 5.— za 1 m. Razne **lepe podobe z okviri in brez okvirov**; istotako **brušena in navadna ogledala**. — V okvir stavljenje podob in ogledal **brezplačno**.

Pekarija, razno fino pecivo in raznovrstne sladčice.

Fina pristna namizna vina, zdravilni konjak, fini rum, ruski čaj, raznovrstno pristno žganje, in razna rudninska voda in vreclci.

Velika izber **oljnatih in prstenih barv, čopičev, laka, kleja, lima, karbolineja, gipsa**.

Razna obuvala za otroke in fini ruski galoši vse velikosti.

Šolski in pisarniški predmeti, najnovejše razglednice, kasete, svilnati papir itd.

Okusna zbirka **galanterijskaga blaga za darila in raznovrstne igrače**.

Prodaja **rdeče soli in redilnega praška za živino**.

Zaloga **Portland in Roman cementa** ter vseh **potrebščin za stavbe** po posebno znižani ceni.

Zastopstvo za Notranjsko priznано najboljšega **strešnega krila „Eternit“** patent Hatschek, ter druge **raznovrstne opeke za kritje streh**.

Trgovcem primeren popust. — Postrežba točna in priznано solidna.

S cenami sem vsakemu vsikdar drage volje na razpolago.

P. n. gostilničarji dobijo steklo, porcelan in kuhinjsko opravo po znižanih cenah.

P. n. rokodelci dobijo na vse v njih stroko spadajoče orodje in blago primeren popust.

Trgovina z
usnjem.

IVAN SEUNIG

Trgovina z
usnjem.

LJUBLJANA, Stari trg 7.

Priporoča svojo dobro urejeno zalogo **podplatov**, enojnih, dvojnih in trojnih švicarskih **vaché**, **hemlok** (na podplatih) **waldivia**, **Australia**, **Croupens** raznih mark, **Vaché-Croupens** pristnih švicarskih podplatov, notranjih podplatov, **teletine**, **kravine** in **likanega usnja** kakor tudi **čohovine** (Pittling) lastnega izdelka. — **Lakirano**, **sedlarsko**, **jermenarsko**, **knji-goveško**, **jelenovo** in **kozje usnje**. — **Čevljarske potrebnščine**, **kopita** in **vsako-vrstno orodje**.

Vedno v zalogi: **Prava francoska teletina**, **Satine**, **Kid-usnje** in **irhovina** (Chevreaux), **ruska juhtovina**, **kože** in **golenice**, **ribji** in **goveji loj**, **ribja mast** in **degras** za **strojarje**, **laneno** in **rudninsko olje** ter **olje zoper prah**.

◊ ◊ ◊
Direktni uvoz.

◊ ◊ ◊
Kupuje in prodaja: ježice, volno, ščetine, mezro in arovco.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

• posluje •

vsak petek od 9.—12. ure dopoldan.

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila po 6%

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

◊ ◊ ◊
Promet leta 1904 znaša **1,030.010 K 11 v.**

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob družih delavnikih.

Izhaja dvakrat na mesec. Velja po pošti prejemana za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Naznanila se računajo za celo stran 25 K, za pol strani 15 K, za četrt strani 8 K, za osminko strani 4 K. Mala oznanila po 20 vin. od petit-vrste. Ako se inserati večkrat tiskajo, ceneje. — Uredništvo in upravnishvo se nahaja v Postojni hišna št. 256. — Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo.

Odgovorni urednik in izdajatelj **Maks Šeber**. — Lastnina konsorcija »Notranjca«. — Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.